

DELAVSKA FRONTA

Uredništvo: Maribor, Koroška cesta 5. Uprava: Maribor, Koroška cesta 1. Naročnina: celoletno Din 36.—, mesečno Din 3.—. Oglasi po ceniku. — Izhaja vsako soboto zjutraj.

Naš program.

Človek in družba.

Človek je duhovnotesno bitje.

Dana mu je oblast nad svetom, da ga upravlja sebi v korist in Bogu v čast.

Človek je družabno bitje in izven družbe redno ne more uspevati.

Človeška družba pa je kakor organizem. Deli se v manjše družbene enote (družina, občina, narod), ki imajo po naravi lasten namen in sredstva za doseg tega namena.

Država je popolna družba z namenom, da skrbi za blaginjo vseh državljanov, ne samo za dobrobit manjše, gospodarsko močnejše skupine kapitalistov.

Politično in gospodarsko mora biti država zgrajena na principu organske zgradbe naravnih edinic, ki uživajo v svojem področju čim širšo samoupravo in so javnopravne. Država ima dopolnjujočo vlogo, prevzema samo ona opravila, ki jih manjši organizmi ne zmorejo ter ureja njih delovanje v pravcu obče blaginje.

Da pa bo država mogla pravično skrbeti za vse, se mora rešiti suženjstva kapitala, ki si jo je napravil za svojo dekle in pomočnico pri zatiranju in izžemanju delovnih slojev.

Namen gospodarstva je, omogočiti vsem ljudem zadostnih dobrin za življenje.

Zasebna lastnina.

Zemlja kot celota je dana po božjem in naravnem pravu vsem ljudem, da preiskrbuje vse z življenjskimi potrebščinami. Razdeljena v zasebno lastnino daje posamezniku možnost, da preskrbi sebe in družino. Ker odgovarja zasebna lastnina namenu, ki ga je snovnim dobrinam dal Stvarnik, je naravna in neopredeljiva ustanova. Ker pa ne sme postati nesocialna, t. j. taka, da bi trenutna razdelitev zasebne lasti izključevala kak del človeštva od dobrin, ki jih ta potrebuje za življenje, sme država zasebni lastnini naložiti socialne dolžnosti. Če pa nastopi jasna potreba, sme in mora država zasebno lastnino na novo razdeliti. Ker je danes zasebna lastnina krivično razdeljena zaradi krivičnega ropanja iz žuljev in krvi delovnega človeka, je jasno, da ni mogoče uvesti boljšega in pravičnejšega reda brez nove razdelitve zasebne lastnine.

Delo in kapital.

Delo in kapital v vzajemnem sodelovanju proizvajata nove dobrine. Zato se mora dobiček deliti med oba po pravičnem razmerju. Pravično pa je tako razmerje, v katerem so interesi dela, t. j. delavca, človeka nad interesi mrtvega kapitala — snovi.

Delo mora biti plačano tako, da se omogoči delavcu in njegovi družini človeka dostojno življenje in da se ustvari možnost, da pride varčen in zmeren delavec sčasoma do posesti lastnega doma.

Delavci morajo dobiti letni plačan dopust.

Delo otrok se mora prepovedati in prepoved tudi izvajati.

Nočno delo se mora prepovedati ženskam in mladeničem do 18. leta.

Delo žen-mater se mora odpraviti z zadostno plačo moža.

Zakon o zaščiti delavstva naj se točno izvaja.

Brezposelnost se mora odpraviti z ustvarjanjem ugodnih delovnih pogojev in delovnih možnosti a) z omejitvijo škodljive racionalizacije podjetij, b) s skrajšanjem delovnega časa.

V podjetjih in pri delu sploh zahtevamo higijenske razmere.

Uslužbenke se morajo zavarovati pred pohotnostjo perversnih kapitalističnih in buržujskih šefov.

Protestiramo proti zlorabljanju vajencev in vajenk za hišne posle.

Socialna zavarovanja vseh vrst naj se uvedejo za vse delovne sloje.

V socialno zavarovanje naj se uvede kot princip za prispevek delodajalcev plačilo po višini obratnega kapitala, ne pa po številu delavcev, kar samo po sebi navaja delodajalce k povečanju racionalizacije, ki družbi ni več v korist.

Besede našega notrajnega ministra proti komunizmu in fašizmu.

Zadnjo nedeljo je bila v Ljubljani v »Unionu« seja banovinskega odbora JRZ za dravsko banovino. Naš notrajni minister g. dr. Anton Korošec je ob tej priliki obsodil komunizem in fašizem z naslednjimi pomenljivimi besedami: »Velika, žalostna in usodna je zabloda, če se postavi načelo, da je treba politična vprašanja reševati z revolverji, z nasiljem. Narod, ki noče niti fašizma niti komunizma, mora odločno nastopiti proti takim metodam. Ljudstvo jasno vidi, da niso najboljši niti najposobnejši ljudje tisti, ki hočejo z revolverji in nasiljem odstraniti svojega političnega nasprotnika ter priti sami na oblast. Naša številna notranjepolitična vprašanja se morejo reševati le v miru, strpljivosti in medsebojnem zaupanju, ne pa v dimu smodnika. Naše zdravilo mora biti zdrava demokracija, ne pa nasilen, brezobziren fašizem in komunizem. Nasa vlada hoče iti po teh potih, nasprotniki fašisti in komunisti jo ovirajo, ljudstvo pa bi moralo vladi pomagati, dokler ne doseže svojega cilja. Kdor hoče zdravo demokracijo, mora iz političnega življenja izločiti vsako nasilje. Ne sme se streljati na tiste, ki so nasprot-

nega političnega mišljenja. Ne smejo se požigati hiše tistim, ki so drugače volili. Ne smejo se uničevati vinogradi in sadonosniki tistim, ki niso pristaši iste stranke. Tako postopanje ni samo nekrščansko, ni samo skrajno nekulturno, marveč je zanikanje vsakega zdravega političnega življenja. Na tak način ne bomo prišli naprej, marveč se vedno bolj pogrezamo v medsebojno mržnjo. Vsakemu, ki uvaža tako šolo v naše politično življenje, se bo to prej ali slej kruto maščevalo. To velja za desno in levo, za povsod, kjer se pojavljajo taki dogodki. To krščansko, kulturno, demokratsko naziranje smo vsi dolžni razglasiti in širiti, sicer nam bo vsem hudo. Oblasti, ki morajo vladati v takih razmerah, pa morajo biti strogo pravične, pa tudi strogo odločne. Zdravimo vsi, ki ljubimo državo in želimo v njej trajnega reda in miru, zdravimo take rane, kjerkoli se pokažejo!

Danes se toliko govori o potrebi medsebojnega sporazuma. Kako pa naj pride mo do iskrenega sporazuma, če se z nasiljem in napadi ne dopušča, da med nami izgine vsako samoljubje.«

Učinkovita zmaga katol. orient. akad. mladine nad marksisti.

Dne 8. maja so se vršile na ljubljanski univerzi volitve vodstva Akademске akcije za izpopolnitev univerze. Volitve so slovensko akademsko mladino silovito razgibale. Pri volitvah je dobila »Slovenska lista« katoliških akademikov 344 glasov, »Neodvisna lista« večinom marksističnih akademikov 234 glasov, »Lista nacionalnih in neorganiziranih akademikov« 118 glasov. Volitve so se vršile v znamenju kulturnega boja med katoliškimi in marksističnimi akademiki, katerih taktika je šla ves čas za tem, da bi borbo za strokovne interese slovenskih akademikov izrabili v svoje namene. Slovenska akademska mladina je zmagala. Borba za popolno slovensko univerzo bo čista. Novi predsednik Akademске akcije je cand. phil. Verbič Pavel. »Slovenska lista« ima 8 odbornikov, ostali dve listi

skupaj 7. — Zmaga »Slovenske liste« na univerzi je zelo odmevala tudi v javnosti. Pokazala je, da je trobljenje slovenskih marksistov o njihovi večini na univerzi samo bajka. Nasprotniki so združili vse sile, da bi dosegli čim večji uspeh, bil pa je njihov trud čisto zaman! Zmaga veseli tudi nas pripadnike delavskega stanu, ker vidimo, da je v naši mladini še zdravo jedro in idealizem in da še ni vsa zastrupljena z brezverstvom in marksizmom. Še nekaj so pokazale te volitve: Skupina takozvanih »nacionalistov« na univerzah čimdalje bolj gine. Pristaši odpadajo in tonejo v marksistični skupini, tako da se v naši mladi inteligenci vedno bolj ostro ločita samo dve smeri svetovnega nazora. Ponosni smo, da je naša smer močnejša od nasprotne. Tako mora ostati tudi v bodoče!

Ogroženo delo Higijenskega zavoda.

Pri nas imamo pa zasluge bivših naših slovenskih ministrov socialne politike v Evropi najmodernejšo zdravstveno zakonodajo, ki jo prihajajo študirati k nam celo strokovnjaki iz drugih naprednih evropskih držav. Žal pa imamo samo zakonodajo, nedostaja pa sredstev, da bi se izvajala. Z letošnjim državnim proračunom je zelo ogroženo delo Higijenskega zavoda v Ljubljani. Po proračunu za leto 1935-1936 je bilo odobrenih državnemu higijenskemu zavodu in podrejenim ustanovam za materialne izdatke 1.435.700 D. Poleg tega je pa zavod smel trošiti še svoje dohodke v skupnem znesku 400.000 D. Potemtakem je imel zavod na razpolago za materialne izdatke v letu 1935-1936 1.835.700 Din. Po tekočem proračunu pa je bilo odobreno državnemu higijenskemu zavodu in podrejenim ustanovam za ma-

terialne izdatke le 1.314.212 Din, torej kljub odvzemu dohodkov še za 121.488 D znižanje materialnih kreditov, tako da znaša razlika napram prošlemu proračunskemu letu 521.488 Din ali 28% od celotnega proračuna za materialne kredite.

Jasno je, da bo zaradi nezadostnih kreditov silno trpela higijenska služba v Sloveniji ter da bo prizadeto predvsem siromašno prebivalstvo na deželi. V mnogih zdravstvenih ustanovah na deželi bo treba obratovanje popolnoma ustaviti, delovanje higijenskega zavoda pa kolikor mogoče omejiti. Da se to v zadnjem trenutku vendarle prepreči, so bili storjeni vsi potrebni koraki. Saj je že dosedaj bilo delovanje higijenskih ustanov v Sloveniji dovolj okrnjeno in vendar je bilo nad pol milijona dinarjev več na razpolago!

Kapital.

Anonimne kapitalistične družbe se morajo prepovedati.

Kapital mora priti pod nadzorstvo države.

Dosedanji neupravičeno veliki dobički kapitala se morajo zaseči in uporabiti za dvig gospodarsko najsihibejših slojev, v bodoče pa se morajo onemogočiti.

Izvestna industrija naj se podružabi.

Industrijska proizvodnja za neposredno uporabo namenjenih dobrin naj se prepove in izroči obrtniku.

Tuj kapital ne sme škoditi narodnemu gospodarstvu. Biti mora pod najstrožjo kontrolo.

Sirovine se morajo predelavati doma.

Izvoz sirovin se naj prepove, ker postaja tako država vedno bolj revna na prirodnih bogastvih.

Nov družabni red.

Dane razmere in ustanove se morajo voditi vse v smislu novega družabnega reda.

Temelj in neobhodni pogoj res boljšega družabnega reda je pravna obnova. Zato je vse delo za pravno obnovo najbolj pozitivno socialno delo.

Novi družabni red mora imeti za oblikovalni princip družbe ono naravno udejstvovanje človeka v družbi, ki mu pravi mo poklice.

Krščanska ljudska država je oblika bodočega socialnega reda.

Ali je to poslanstvo marib. gledališča?

Velecenjeni g. urednik! Dovolite, da se kot nekaj nepoznan in na polju ljudske oderske umetnosti delujoč kulturni delavec oglasim pod gornjim zaglavjem v zadevi, ki je zlasti za naš Maribor velike važnosti. Sem namreč obiskovalec mariborskega narodnega gledališča, in sicer dramskih predstav, ki naj bi bile nekako merilo za umetniško stanje tega zavoda. Po marsikateri teh predstav se nehoti zamisliti in vedno se spominjam na g. banovinskega svetnika Jana iz Gorij pri Bledu. Ta mož je namreč pri obravnavi banovinskega proračuna zahteval znižanje odnosno črtanje subvencije za mariborsko gledališče, vendar s svojim stališčem iz razumljivih razlogov ni prodril. Razumljivo je, da mariborskega gledališča nikakor ne kaže ubijati, to gledališče ima svoje narodno in kulturno slovensko poslanstvo. S tem pa nikakor ni rečeno, da bi se morali strinjati z vsebino in idejami iger, ki jih to naše gledališče vsiljuje našemu občinstvu. Slovenci sicer nimamo bogve kako plodovite dramske literarne produkcije, a kolikor se je pojavilo, je že namen v doseg kake svetovno-nazorne propagande. Mladi pisatelji so, žal, krenili na levo in se s tem oddaljili od ljudstva. Pišejo stvari, ki so več kakor zajedljive in zagrenjene smešnice na sodobno stanje družbe in njenega ustroja, kakor da bi bili prespali ves razvoj resničnega mišljenja novega človeka. Razni Delaki, Krajci itd. se poslužujejo odra v politično-tendenčne namene in gledališka uprava jim s stališčem »domačim avtorjem prednost« rade volje odpira vrata.

Tako se vrši v luči gledaliških reflektorjev propaganda idej zanikanja, brezcilnosti in topega odklanjanja vsega, kar je lepo, vzvišeno, svetlo in resnično. Znanost pa je, da imamo bodisi v domači, ostali slovanski, pa tudi svetovni literaturi toliko lepih dram, iger, komedij in veselo iger, da nam res ni treba posegati po delih, ki nam po vsebini niti zabave ne nudijo. Naš človek ne potrebuje teatra, ki naj ga celo v tistih dveh višjih idealom posvečenih urah gledališkega večera vodi po izhopenih in davno že nezavarovanih potih prikrte politične propagande. Če že nočete vprižarjati večno lepih klasičnih del in pa zares dobrih iger sodobnih pisateljev, potem tudi ne maramo gledati sovjetske navlake. To velja zlasti za mladino, ki ob takih večerih uživa ob oderskem dogajanju, pri katerem je revoltiranje mladih proti staršem in vzgojiteljem s propagando svobodne ljubezni še najmilejša zadeva. Tako gledališče res ne vrši več svojega kulturnega poslanstva in zares se vsiljuje vprašanje o potrebi vzdrževanja take institucije z davkoplačevskem denarjem. Ni čuda, da se marksisti takega literarnega ustvarjanja veselijo, dobro vedoč, da se je propaganda njihovih idej prav prefrigano skrila pod plašč oderske umetnosti.

Narodno gledališče bodi ljudsko gledališče, služi naj resni umetnosti in ne dnevniki. Edinole takšno gledališče bo tudi svetilnik ljudskim odrom in s tem dragocen kompas v iskanju pravih smeri. Izbira domačih del bodi objektivno stvarna, isto naj velja tudi za sodobne igre iz tujih slovstev. Ni treba, da se nam servira židovsko blago kot izraz recimo nemškega ustvarjanja, ravno tako tudi odklanjamo zagrebške Feldmane kot »predstavitelje« hrvaške dramske literature. Predvsem pa gledališče naj ne dela poizkusov, ki niso nič drugega, kakor osebne kaprice raznih gg. režiserjev. V zanemarjanju klasičnih del pa je v glavnem zapopadana velika hiba mariborskega gledališča.

Te misli sem zabeležil, g. urednik, o priliki pa še kaj več v tej zadevi.

»Delavska fronta«

Izhaja vsako soboto zjutraj in stane mesečno Din 3.—, letno Din 36.—. Naroča se pri upravi lista, Maribor, Koroška cesta 1.

Politične vesti.

Vladarji Male antante se bodo sestali meseca junija k posvetovanju v Bukarešti. Posvetovanje se bodo udeležili naš knez namestnik, čehoslovaški predsednik ter romunski kralj.

Maršal Franchet de Esperey — gost Jugoslavije. V četrtek se je pripeljal v Belgrad francoski maršal Franchet de Esperey, bivši zmagovalac na solunski fronti. V Belgradu se bo maršal mudil 4 dni ter bo ta čas gost naše države. Njegov obisk ima tudi političen pomen.

Ban dr. M. Natlačen se je pripeljal dne 12. maja zvečer v Maribor, kjer je bil slovesno sprejet na kolodvoru od zastopnikov oblasti, vojaštva, cerkve, raznih organizacij in ljudskih množic. Mesto je bilo v zastavah. Zvečer je bil pozdravni večer pri »Orlu«, katerega so priredili priljubljenemu banu pristaši JRZ in je bila velika dvorana nabito polna. Ob tej priliki so bile izrečene od predstavnikov JRZ v Mariboru in iz okolice prisrčne dobrodošlice in želje slovenskega ljudstva ob sevnem meji. Z družabnega večera je bila poslana voditelju dr. Korošcu brzojavka s častitko k njegovemu 64. rojstnemu dnevu. Dne 13. maja jutraj si je ogledal g. ban banovinske ustanove in je sprejemal celo dopoldne deputacije. Popoldanske ure 13. maja so veljale obisku obmejnih krajev, kjer je pozdravljal narod g. bana z navdušenjem in upanjem, da bo marsikaj uredil in ukrenil v njegovo korist in zboljšanje razmer.

Sprememba avstrijske vlade preko noči. Nasprotje med kanclerjem dr. Schuschniggom, ki je za razpust »Heimwehra« in podkanclerjem knezom Starhembergom, kojega edina opora so heimwehrovci, je bilo tako veliko, da so zadnjo nedeljo oddelki Heimwehra demonstrirali proti majski proslavi krščanskih socialcev na Dunaju, na kateri je govoril dr. Schuschnigg. Ker Starhemberg ni hotel odnehati s heimwehrovci, je podal dr. Schuschnigg 14. maja v noči ostavko vlade. Ob treh 14. maja jutraj je že bila sestavljena nova vlada, iz katere je izpadel Starhemberg. Novi vladi načeljuje kot kancler in zunanji minister dr. Schuschnigg, podkancler je dr. Baar-Baarenfels. Iz vlade so bili črtani poleg Starhemberga tile dosednji ministri in državni podtajniki: dr. Berger-Waldenegg, dr. Dobretsberger, dr. Strobl, dr. Winkelstein in Znidarič. Ko je Starhemberg zagnal, da ga je kancler izločil iz vlade, se je odpeljal v Rim, kjer bo potožil zlo, ki je iznenada zadelo Mussoliniju. Z novo avstrijsko vlado so prišli v Avstriji krščanski socialci sami do vodilnega krmila.

Nova strateška cesta v Avstriji. Za Binkošti bodo v Avstriji slovesno otvorili novo najmodernejšo cesto med Celovcem in Gradcem. Avstrijski listi odkrito povdarjajo velik strateški pomen te ceste, ki veže Italijo z notranjo Avstrijo.

Italijansko zastopstvo v Ženevi zapustilo pogajanja pri Društvu narodov. Dne 12. maja se je vršila v Ženevi na pobudo angleškega zunanjega ministra Edena in glavnega tajnika Zveze narodov konferenca glavnih delegatov Sveta Društva narodov. Na dnevnem redu razprave je bila zasedba Abesinije od Italije. Italijanski delegat baron Aloisi se je tudi tokrat upr obravnavanju abesinskega vprašanja. Zahteval je povrh v posebni resoluciji, naj

Društvo narodov oprostí Italijo očitka, da bi bila ona napadla Abesince in istočasno se naj ustavi proti Italijanom sankcije. Taki nečuvni zahtevi so se uprli vsi drugi delegati in so sklenili, da pride italijansko-abesinska zadeva do razgovora na izrednem zasedanju Sveta zveze 15. junija. Do tedaj bi naj ostale sankcije v veljavi. Radi tega sklepa je italijanska delegacija v znak protesta zapustila Ženevo in se odpeljala domov.

Po kongresu socialistične stranke na Francoskem. V očiščen zmagi levice pri zadnjih volitvah je socialistični vodja — žid Leon Blum sklical za 10. maj v Pariz kongres stranke, na katerem so sklepali o prevzemu vlade od strani socialistov. Kongres je dal Blumu proste roke, da odloči on, pod kakimi pogoji in s kakim programom bo prišla njegova stranka za vladno krmilo. Komunisti ne bodo stopili v Blumovo vlado, pač pa jo bodo podpirali. Znaten komunistični napredek pri zadnjih volitvah hočejo voditelji izrabiti v še večji razmah stranke, da bo sčasoma čisto pripravljena za uvedbo sovjetov v vladne in državne posle.

Popolna preosnova na vladnih mestih v Španiji. V nedeljo dne 10. maja so se vršile v Madridu volitve novega predsednika španske republike. Izvoljen je bil z veliko večino dosedanjí predsednik vlade — Azana. — Dosedanji notranji minister in minister za javna dela Cezares Quiroga je sestavil dne 12. maja vlado, ki je zelo podobna prejšnji in imajo katoličani od nje pričakovati samo mirno gledanje uničevanja cerkev, samostanov in sploh še preostalih katoliških ustanov.

Abesinija dobila novega cesarja, podkralja in Addis Abeba novega civilnega guvernerja. Dne 9. maja je sprejel veliki fašistični svet in vlada zakon, s katerim je bila zasedena Abesinija proglašena za sestavni del italijanske imperije in je postavljen italijanski kralj Viktor Emanuel za abesinskega cesarja. Mussolini sam bo spremlj v juniju italijanskega kralja v Abesinijo, kjer bo v svetem mestu Aksum sprejel abesinsko krono. Za podkralja Etiopije (Abesinije) je imenovan maršal Badoglio. Civilni guverner v Addis Abebi je postal Jožef Bottai, dosedanjí guverner Rima. Poveljni južne italijanske armade general R. Graziani je povišan v maršala. Italijani bodo z vso naglico kolonizirali zasedeno ozemlje s svojimi odvisnimi ljudmi. Po izjavi Mussolinija je v vzhodni Afriki že 400.000 italijanskih kmetov in 100.000 italijanskih delavcev. Delavci naj bi nadaljevali svoja javna dela, kmetje naj bi puško zamenjali za motiko. Zemlje je dovolj na razpolago. Abesinija naj bi italijanski državi pomagala do izboljšanja trgovinske bilance. Italija hoče iz Abesinije uvažati bombaž, oljna semena, kavo, meso, kožo, petrolej in železo, vse kar je morala doslej uvažati iz inozemstva. — Vsega pomilovanja vredni abesinski negusi je v prognanstvu v Jeruzalemu, odkoder pošilja proteste in pritožbe glede Italijanov Društvu narodov v Ženevo, ki ga je tako bridko varalo in razočaralo. Po najnovejših vesteh bo neguš dne 20. junija osebno nastopil v Ženevi kot obtožitelj Italije, ki je pogazila v vojni z Abesinijo vse mednarodne dogovore in sklepe Društva narodov.

nijela, Jožef Glinik iz Velikovec in hlapec Jožef Hribar iz Jamnice. V Avstriji so imeli kot pomagača nekega Blažiča, italijanskega državljana, ki je bil iz naše države zaradi tatvin trajno izgnan ter se je zadrževal sedaj v Avstriji, kjer je kupčeval s konji, katere so mu navedeni spravljali čez mejo. Konje so v Avstriji prodajali po 700 šilingov, ter si plen delili. Posrečilo se je tudi dognati, kam so v Avstriji prodajali ukradene konje ter so jih avstrijske varnostne oblasti zdaj tam zaplenile. Konje bodo vrnili lastnikom.

18 oseb aretiranih radi suma vlomov. Po Slovenskih goricah in Dravskem polju je vlamljala ter kradla vse, kar ji je prišlo pod roke, kakih 20—25 oseb broječa družba. Zadnji vlom v trgovino Bat'a v Ormožu je vlomilce izdal in orožniki so zaprli 18 osumljencev. Nekateri zaprti so priznali vlome in izpovedali, da so ukradeno blago prodajali na Hrvaško. Ugotovljeno je, da so samo v Varaždinu prodali 950! ukradenega žganja.

Obsodba radi uboja. V Mariboru so prisodili 3 leta in 15 dni strogega zaporu 35 letnemu delavcu Alojziju Zinku, ki je prizadajal 29. marca delavcu Marku Stevanu v Ormožu tak sunek z nožem, da mu je podlegel.

Pet nepojasnjenih vlomomov. Pri trgovcu z usnjem Ivanu Martinušiču je neznanec s ponarejenim ključem prišel v trgovino in je odnesel iz registrirne blagajne 6000 Din. Najbrž isti zločinec je v par mesecih na isti način obiskal trgovino g. Krainza, lekarno in dvakrat Batovo trgovino.

Domač pes rešil splavarju življenje. — Splavar Martin Šantl iz Zgornjega Boča pri Selnici ob Dravi se je podal zgodaj v jutro na pot, da bi prevzel v Sv. Ožbaltu splav. Pri križu na Helbelnovem posestvu je skočil proti njemu neznanec in mu je skušal, grozeč z nožem, odvzeti denarnico. Nastal je boj na življenje in smrt. Šantl se ima zahvaliti samo na pomoč pribrelemu domačemu psu, ki je napadalca toliko ugnal, da je ostal njegov gospodar nepoškodovan in mu je ostal tudi denar.

Na božjasti bolna utonila v mlaki. Iz Reke proti Hočam je hitela na pogreb posestnika Antona Podkrižnika 25 letna posestniška hči M. Čurčič, ki je bila božjasta. Na potu proti vasi preko plitve mlake jo je vrgla božjast v vodo. Ker ni bilo nikogar na pomoč, je deklina utonila v komaj ped globoki vodi.

Nasadila se na koso. Dne 12. maja je peljal v Pekrah pri Mariboru pri veleposestniku zaposleni viničar Brunško voz trave proti domu. Na vozu je sedela in držala v rokah koso njegova 14 letna hčerka Marija. Nesreča je hotela, da se je voz prevrnil in deklina se je skozi in skozi nasadila na koso. V obupnem stanju so jo prepeljali v bolnico.

V škafu vode je utonil v Mestnem vrhu pri Ptuj 18 mesecev stari Maks Horvat, sin posestnice.

Ostanke starokrščanske bazilike so odkrili v Ptuj pri podiranju neke hiše pod kletjo.

Smrtna nesreča družinskega očeta. Pri žični železnici v Majšpergu pri Pragerskem se je zgodila nesreča, ki je zahtevala življenje Štefana Božičko, tesarja iz Majšperga. Omenjenega je zadel hloď iz žice železnice na glavo in ga je tako poškodoval, da je podlegel poškodbam v bolnici v Ptuj. Smrtno ponesrečeni zapušča ženo in tri nepreskrbljene otroke.

Dveletni fantek je utonil v Cirkovcah pri Pragerskem v gnojnici. Gre za Vinka Hraš, posestnikovega sinka.

Uboj radi petelina. Na zatožni klopi v Mariboru sta bila dne 13. maja brata iz Zavobcev: Anton in Simon Juhner, po poklicu čevljarja. Posestniški sin Fr. Cvetke je dolžil Simona Juhner, da je sosedu izmaknil petelina. Radi tega očitka sta se omenjena 17. februarja spoprijela. V ta prepet je posegel tudi Anton Juhner. Fr. Cvetko je dobil več zabodljajev z nožem, katerim je podlegel. Anton je pred sodniki priznal krivdo in je bil obsojen na 4 leta strogega zaporu. Simon je bil oproščen.

Delavec na žagi smrtno ponesrečil. Fr. Herbak, 36 letni delavec iz Predanovcev v Prekmurju, je bil zaposlen na parni žagi. Pri preskoku strojnega jermenja ga je zagrabilo in kolesa so ga tako poškodovala, da je podlegel poškodbam.

Za uboj tri leta. V Celju je bil obsojen na tri leta robije 12. maja 21letni delavec Ludvik Marčič iz Lačne gore v župniji Čadram pri Konjicah. V Okiški vasi pri Oplotnici je na velikonočni ponedeljek z nožem tako obdelal Matijo Leskovarja, da je zaboden umrl radi izkrvavitve.

Kralj boter devetemu sinu. Zadnjo nedeljo je bil boter kralj po vojaškem zastopniku v Stični na Dolenjskem Petretovem sinu. Novokrščenec je dobil po kralju ime Peter. K lepi slovesnosti se je zbralo krog 2000 ljudi.

Aretacija mladega vlomilca. V Družmirju pri Šoštanju je izročila žandarmerija sodišču 23 letnega Ivana Končnika. Pred roko pravice je že bil pobegnil v Avstrijo. Koj po povratku se je lotil vlovov. Pobral je med drugim iz železniške blagajne v Šoštanju ves drobiž in izmaknil 200 železniških kart za razne proge.

Požari. V Semiču na Dolenjskem beležijo v zadnjem času kar dva podtaknjena požara. Pogorela je zidanica tesarskega mojstra Beličiča iz Gradca. V Semiču samem je upepelil ogenj kaplanovo zidnico. Gasilci so ta slednji požar omejili, da se ni razmahnil. — V Stopičah pri Novem mestu je užgala strela velik skedenj in hlev posestniku Štanglju.

Avto je povozil 10. t. m. v št. Vidu pri Grobelnem pri cerkvi 48 letno Alojzijo Čmok iz Tratne. Povožena, ki je bila prepeljana v celjsko bolnico, ima počeno lobanjo in poškodbe po celem telesu.

Aretiran ropar na poštini voz. Lani septembra so napadli tolovaji v vasi Skrlje pri Sušaku poštini voz in zginili z vrečo, v kateri je bilo 28.500 Din. Nekaj mesecev po napadu sta bila aretirana dva roparja in izročena sodišču na Sušaku. Tričetrleta po ropu so zdaj prijeli orožniki v Vačah nad Litijo tretjega zločinca Hudoroviča, ki se je klatil po samotnih krajih s svojo prijateljico Angelo Breščakovo.

Iz žalosti za hčerko v prostovoljno smrt. V Ljubljani v Gregorčičevi ulici so našli na stanovanju obešeno 42 letno Ivano Gregorič, ženo mestnega delavca. Izbrala si je prostovoljno smrt iz žalosti radi hčerke, ki se je vrgla pred velikonočnimi prazniki pod vlak proti Vrhniki.

Dolgo iskani roparski morilec prijel. Dne 8. maja je prišel v Smartnem pri Litiji v krčmo neznanec, ki je dajal vsem, ki so hoteli, za pijačo. Ko se je spravil v krčmi, kjer je plačeval pijačo, k počitku, so se oglasili v njegovi sobi orožniki iz Litije, ki so zahtevali od njega, naj se legitimira. Zandarji so si bili kmalu na jasnem, da imajo opravka z od decembra 1935 zasledovanim roparskim morilec Mirkom Zahornikom. Prijeti je 22 let star, po poklicu kovinarski strugar in doma v Toplicah pri Zagorju. Priznal je, da se je udeležil treh velikih vlovov, ki so mu vrgli lepe tisočake. Ob koncu zasliševanja je izpovedal, da je v družbi 20letnega Franca Vecavija 30. novembra 1935 ubil na Ruperčevem vrhu pri Novem mestu Ignacija Repovža in njegovo hčer Marijo. Roparja sta pobrala Repovžu samo 100 Din in nekaj zlatnine. Po aretaciji so dobili orožniki pri Zahorniku 5000 Din in so ga predali v ljubljanske sodne zapore.

Aretacija brezposelnih vlomilskih tičkov. V Ljubljani so zaprli 9. maja 7 člansko družbo od 20 do 29 let starih brezposelnih fantov, ki so zagrešili tekom enega meseca 20 vlovov s plenum 50.000 Din.

Brat našega pisatelja Jurčiča umrl. V Muljavi na Dolenjskem je umrl v visoki starosti 90 let Anton Jurčič, brat že davno preminilega slov. pisatelja Josipa.

Nočni vlom. V noči je bilo vlomljeno v Kranju v trgovino trgovca Černelča. Stražnik je videl, kako se je hotel tuj človek na kolesu odpeljati z balami blaga. Streljal je. Neznanec je pustil kolo, odvrnil 6 bal blaga in zbežal v smeri proti Dolenjski. Trgovcu je zginilo iz blagajne 1500 Din in 12 bal.

Ponesrečen in brezpospešen vlom. V Mokronogu so vdrl trije neznanci v stanovanje 60 letne Katarine Borštner, vdove po železniškem uradniku. Odnegli so pod grožnjami s smrtno iz omare 35.000 Din. Najbrž isti zločinci so skušali v noči izprazniti v Novem mestu trgovino Pepine Bohte, a so bili prepadeni.

Brezbržni podjetniki pred sodiščem. Lansko leto je našel žalostno smrt v dimniku Hutterjeve tovarne delavec Ivan Glajhner. Pri podiranju dimnika se je vrgel oder in delavec je strmoglavil v silno globino v smrt. Državno pravdnštvo je sedaj obtožilo ravnatelja ljubljanske tvrdke »Obnova«, ki je vršila podiranje ter delovodjo ključavničarske tvrdke Hitzel v Mariboru, ker niso bile priprave za varnost delavcev v redu.

Ciganski tat pod ključem. V vasi Okrog v okolici Litije so letos februarja ukradli cigani posestniku Jožefu Arhu 6000 Din. Orožniki so prijeli zadnje dni v Klancu v Hrvaškem Zagorju 36letnega Janka Nikoliča, vodjo ciganske tolpe. Aretirani je priznal, da je on izmaknil Arhu težko prištedene jurje.

Smrtna žrtev noža je postal zadnjo nedeljo 24 letni Janez Kalan, sin mesarja iz Bitnja pri Kranju. Krvavo dejanje je zagrešil vinjeni delavec Franc Ješe.

Neznane utopljenca je naplavila Sava pri Vidmu. Truplo 20—30 let starega neznanca je bilo že dalje časa v vodi in so ga prenesli na pokopališče na Vidmu.

Smrtna nesreča na cesti. 24letni zidar-ski pomočnik Ivan Draksler iz Štepanje vasi je zavozil v Ljubljani s silo na ko-

Domače vesti.

Smrt gasilskega veterana. V Novi vasi pri Mariboru je umrl v starosti 78 let upokojeni železničar Ivan Jenissi, ki je bil 40 let član mariborskega gasilskega društva.

Obešenega so našli. V kolarnici Scherbaumovega mlina v Mariboru so našli obešenega 43 letnega prtijažnega kočijaža Matija Zupan.

Pod vlak se je vrgel pri prevozu nad mariborskim glavnim kolodvorom 29 letni pisarniški sluga Ivan Horvat s Koroške ceste. Našli so razmesarjeno truplo: z od koles odrezano glavo poleg železniškega tira 11. maja jutraj.

Otrok težko poškodovan od avtomobila. Na državni cesti proti Hočam pri Mariboru se je zgodila 11. maja zvečer avtomobilska nesreča. Avtotaksler Ozvald Ramskugler je zadel na križišču ceste proti Razvanju z avtomobilom na otroke, ki so se ne meneč za signale, igrali. Tik pred avtomobilom so se razbežali. 10 letni posestnikov sin Stanko Ilesič iz Bohove, ki je držal še enega tovariša za roko, je hotel v zadnjem trenutku zbežati preko ceste. Šofer je skušal, da bi vozilo zaustavil, a je že bilo prepozno. Mladostnega nepredvidneža je podrl avto s tako silo na tla, da ga je prepeljal lastnik avtomobila v nezavestnem stanju v mariborsko bolnico, kjer so ugotovili, da mu je vsled

padca počila lobanja, ima pretres možganov in obe nogi zlomljeni.

Preprečen samomor kaznjence. V mariborski kaznilnici se je na dosmrtno ječo obsojeni kaznjence zabarikadirjal v svojo celico. Užgal je slamnjačo in si prerezal žile na rokah. Dim iz celice je opozoril paznike na nevarnost. Vdrl so k samomorilecu, ga rešili izkrvavljenja in preprečili požarno nesrečo.

Laži ženin pod ključem. Na posredovanje mariborske policije je bil v Ljubljani aretiran bivši orožnik Mihael Hergamas iz Podove pri Račah, ki je osleparil pod pretvezo ženitve dve sobarici vsako za 30.000 Din. Pri poskusu prevare tretje ženitvene žrtve je padel policiji v roke.

Osemletni deček utonil v Dravi. V Mariboru v Melju pri brodu so lovili fanteki iz Drave razne predmete. Osemletni Karl Kalin, sinko vpokojenega ključavničarja državnih železnic, je zgubil ravnotežje in omahnil v Dravo, ki ga je odnesla.

Tatinska banda, ki je pri nas kradla in prodajala v Avstrijo. Orožniki iz Prevalj so prijeli družbo, ki je kradla našim posestnikom konje, živino ter razne druge reči in jih prodajala v Avstrijo. Na kradljiv način je spravila zločinska trojica preko meje 6 konj in eno kravo. Pod ključem so: mlinar Anton Gmajner od Št. Da-

lesu v iz nasprotne smeri vozečo vprego in si je tako poškodoval trebuh, da je izdahnil v silnih bolečinah v bolnici.

Beograjski gradbeni delavci za svoje pravice. Med predstavniki zveze gradbenega delavstva in poslodavci se vršijo v Beogradu pogajanja zaradi znižanja delovnega časa in zvišanja mezd. Delavci so skromni v svojih zahtevah. Zadovoljni bi bili, da bi jim poslodavci priznali 10 urni delavnik, dočim sedaj garajo nad 12 ur in še več. Za kvalificirano osebo zahtevajo 8 Din na uro, za nekvalificirano pa 5. Poslodavci ponujajo sedanje plače: 4 odnosno 2.20 Din na uro. Delavci so se odločili, da vztrajajo pri svojih zahtevah.

Socijalistični fašizem. Pri nas se sociji tako strašno »bojujejo« zoper fašizem. Če so bili pod prejšnjim režimom z njimi oženjeni, to začasno nič ne moti. Da so na Francoskem uvedli svoje fašistične bojne vrste, to je povsem v redu, ker so jih oni uvedli, če bi jih drug, je to prokleti fašizem. Ali ni vse le zato, da delavec ne vidi skritih vezi med ljudmi, ki so sovražniki prave ljudske svobode in ki se morejo držati tudi med delavstvom na krmilu le s terorjem? Višek fašizma pa je sedaj v Rusiji. Tu so komunisti uvedli popolno »Orjuno« pod imenom Rodina. Ruska komunistična Rodina je sestavljena popolnoma po tipu Hitlerjevih in Mussolinijevih čet. Kako se bodo sedaj sociji borili zoper fašizem, smo pa res radovedni.

Potuhnjenci. V Franciji je zmagala le-vica, dejansko so zmagali komunisti, samo eno je, da njihov čas še ni prišel. Niso si upali zaenkrat niti v vlado. Poslali so v vlado samo svoje hlapce, socije. Ti hlapci morajo najprej pripraviti prostor svojim gospodarjem. Naši sociji dobro vedo, da taka zveza obstoja. Dobro vedo, kako nalogo imajo sociji v Franciji. Dobro vedo, kako nalogo imajo sociji tudi drugod. Nobene žal besede ne rečejo več čez komuniste — ali pa ne smejo? Pridite na dan, če ste res svobodni!

Živijo prvi maj! Delavstvo je zahtevalo praznovanje 1. maja. Smeli so ga praznovati. Sedaj pa čitamo, da so v socijalistični tiskarni v Mariboru sicer prvi maj praznovali, da pa se je naknadno povedalo, da se ta dan ne plača. Sedaj pa ti ne kličejo več živijo prvi maj! — Mi nikakor nismo zoper praznovanje praznika dela. Smo pa zoper to, da bi si sociji lastili, da je to praznik njihove rdečkarije.

»Direktor Čampa«. Mariborsko gledališče pa se res velikokrat spozabi. Zastonj so bili privatni nasveti, da naj se preneha s takimi igrami, pri katerih mora šolska oblast prepovedati mladini udeležbo, ker je igra pač komunistično navdahnjena. Tudi ta igra je bila zabranjena. Ker se veliko javnega denarja zmeče v Narodno gledališče, imamo pravico, da tukaj pozovemo oblast, da za naprej prepreči take predstave. Če tega gospod upravnik sam ne zna, bo pa kateri drugi znal, ki bo njegov posel bolje vršil!

Komunizem v literaturi. Že večkrat smo na tem mestu poudarjali, da se pri nas

razširja komunizem najbolj potom romanov in knjig, ki jih prejema nepoučena mladina in sprejema brez kritike to zmotno. Zastonj je bil dosedaj naš klic. Ponavljamo ga danes! Zahtevamo pregled knjižnic in izločitev vseh knjig, ki imajo za cilj, da v kakršnikoli obliki širijo komunistično zmotno.

Kongres Združenja strojevodij. Letošnji kongres Združenja strojevodij se je vršil v Splitu pod vodstvom predsednika D. Jovanovića. Združenje šteje 2600 članov ter se deli na podobore v Ljubljani, Beogradu, Zagrebu, Sarajevu in Subotici. Združenje obstoja od leta 1920 ter vedno zelo aktivno deluje. Pridobilo si je velike zasluge za izboljšanje položaja svojega članstva. Glavna naloga organizacije obstoja zadnje čase v pregrupaciji strojevodij državnih železnic, ker jih sedanja ne zadovoljuje. Dosedanja osnova grupacije sloni na šolski izobrazbi, odnosno gimnazijskih študijah strojevodij, kar pa je popolnoma napačno stališče, ker bi morala odločiti strokovna kvalifikacija. To vprašanje se je v glavnem razpravljalo na letošnjem kongresu v Splitu, ki je bil zelo dobro obiskan. Sprejela se je resolucija, v kateri objasnjujejo strojevodje svoje zahteve. — Zanimivo je tudi, da so naši strojevodje izvolili za svojega častnega člana bolgarskega kralja Borisa. Kralj Boris, ki je že član Združenja bolgarskih strojevodij, je namreč tudi sam strasten strojevodja, kateremu je v največji od-dih, če more sam voditi lokomotivo. Kadar se kralj vozi s svojim dvornim vlakom po Bolgariji, se pelje po navadi na lokomotivi, oblečen v obleko strojevodje, ter jo sam vodi.

Stanovalci v železniških hišah v Mariboru so bili neprijetno presenečeni, ko je prišel k njim neki sostanovalec ter terjal od vsake stranke po 50 Din za stroške zastopanja po dr. Reismanu. To zastopanje da se je baje vršilo v obrambo stanovalcev, da niso bili vrženi na cesto, ko je pretila prodaja hiš Tumpejevi zadrugi. Stanovalci se z začudenjem sprašujejo, ker jim o kakem uspehu dr. Reismana do sedaj ni bilo ničesar znanega. Pač so vedeli, da so se vozile v Ljubljano k g. banu deputacije železničarjev, katerim je g. ban v svoji veliki uvidevnosti tudi ustregel, da bi pa hodil za nje intervenirat g. dr. Reisman, pa jim dosedaj ni bilo prav nič znano. Dvomijo tudi, da bi bil omenjeni g. odvetnik kaj dosegel za železničarje, če si sami ne bi bili izvojevali svojih pravic.

Tekstilne tovarne rastejo iz tal.

Drugi največji center tekstilne industrije v Sloveniji je Kranj. Tovarne se nase-

ljujejo zaradi ugodnosti kraja, dobijo cenene delovne moči in se hitro razvijajo.

Tako gradi tovarna »Tekstilindus« na Gaštelju tiskarno za vzorčasto blago, ker je dosedaj imela samo tkalnico, kjer je zaposlila okoli 200 delavcev. Jeseni bo tiskarna že dograjena in bo podjetje nanovo zaposlilo okoli 150 delavcev.

Ravno tako kopljejo temelje za gradnjo velike predilnice v tovarni »Jugobruna«, katera zaposluje kljub manjšemu obsegu največ delavcev v Kranju (čez 1200).

Nekatere druge tovarne pa so pričele postavljati nove moderne stroje, kajti znano je, da so vse kranjske tekstilne tovarne v svoje obrate pri ustanovitvi postavile večino stare stroje. — In zato je sedaj po letih nujno, da te zamenjajo z novimi, ker so nekateri že zelo slabi in tako gre na njih račune marsikaj, da delavci zaslužijo še manj, kot pa bi mogli.

Tako je preuredila tovarna »Intex« svojo predilnico z modernimi stroji. Obenem pa isto podjetje povečava svojo podružnico v Škofji Loki.

Največjo novost pa pripravlja »Jugoslovska«, kjer postavljajo precejšnje število novih, t. j. z v. avtomatičnih strojev, kjer ena delavka upravlja 24 takih tkal-skih strojev.

Kakor je razveseljivo za delavstvo, da se gradijo in povečujejo tovarniški obrati, ker bo dobilo še več potrebnih ljudi dela, tako je žalostno, da se tovarne, ki že itak imajo ogromne dobičke, skušajo še bolj modernizirati z novimi stroji, pri katerih bo ljudsko delo skoraj nepotrebno. Ena sama delavka na 24 strojev — to je nekaj nezaslišanega. Delo, ki ga je dosedaj opravljalo 12 rok, bosta vršili samo dve. In ti dve roki bosta za to delo prejemale ravno toliko mezdo, kakor jo je dobivala dosedaj ena delavka, nič več. Ves ostali dobiček, ki bo gotovo ogromen zaradi od-padka tolikih delovnih sil, se bo stekal v žepe tovarnarja!

Tovarna Vlach v Rušah, kjer je zaradi sramotnih mezd stopilo 35 delavcev v stavko, je sedaj izprla še ostalo delavstvo, ki je hotelo vključiti štrajku tovarišev delati. Vodstvo tovarne misli menda s tem omehčati delavce, v čemer pa se moti, ker so delci sedaj še bolj odločni vstrajati do konca. Obrat v tekstilni tovarni sedaj sploh počiva.

Štrajk v Tivarjevih tvornicah v Varaždinu traja dalje. Vodstvo tovarne vstraja na tem, da bo začelo s pogajanjmi šele takrat, ko delavstvo zopet prime za delo, in obljublja nekatera izboljšanja. Štrajk pri Tivarju traja sedaj že 14 dni. V tem času je imela tovarna zaradi štrajka okrog 10 milijonov dinarjev škode. Če bi bili lastniki žrtvovali samo 1 milijon Din ter s tem zboljšali položaj delavstva, pa bi si bili prihranili ostalih 9 milijonov in tovarna bi delala v redu naprej.

Delo II. rudarske skupine. II. rudarska skupina, ki je, kot znano, najvišja strokovna instance našega rudarskega in

plavžarskega delavstva, je pravkar izdala pregled svojega poslovanja za leto 1935. Iz njega je razvidno, da je imela v vseh naših revirjih: 1877 intervencij, 134 sej, 48 shodov, 33 konferenc in 94 sestankov. Poleg tega je odposlala 108 delegacij, prejela 902 pisma, odposlala 1046 pisem, prejela 328 vlog in prošnje, sama pa jih je odposlala 1131. Vse to ogromno delo je vršila II. rudarska skupina po svojih zaupnikih. Služba teh je zelo važna. Ako bi delavstvo ne imelo svojih dobro izvež-banih delavskih zaupnikov, bi pač bilo prepuščeno samo sebi ter bi mnogo pere-čih zadev ostalo za delavstvo nerešenih. Mnogokrat mrze delodajalci delavskega zaupnika, češ, da jim dela samo neprimliko. Ne zavedajo se pa tega, da je delavski za-upnik zato tukaj, da odstranjuje z inter-vencijami nedostatk, katerih pač ne manjka pri sedanjem načinu produkcije in dela. Da se vzgoji zadostno število de-lavskih zaupnikov, so se vršili zaupniški tečaj, omogočeni s subvencijo Delavskega zbora, v rudnikih Trbovlje, Zagorje, Hrastnik, Huda jama, Rajhenburg, Ko-čevje, Velenje in Zabukovca. Obiskalo je te tečaje nad 1400 rudarjev in rudarskih sinov, kakor tudi delavk. Zaupniški tečaj pa se bodo še vršili v rudnikih Krmej in Mežica. Po zaključku teh tečajev se bo izdala knjiga »Delavski zaupnik«, v ka-terih bodo opisana vsa predavanja, vsi kon-cepti in drugo, kar so se na tečajih učili. To bo vsekakor zelo koristna priročna knjiga za vsakega delavca in delavskega zaupnika.

Položaj v Trbovljah. Težko pričakujejo: naši rudarji novic iz Beograda. Med železnico in TPD je zopet nastalo brezposodobno stanje in tačas jemlje in rabi železnica premog iz svojih starih zalog, od TPD vzame meseca majnika zato le 60% lanskega odjema. TPD pa zopet vse pre-vali na delavce. Prej bi se imelo delati še 11 dni, sedaj je razglašeno, da bo le 10 delavnikov ta mesec. S čim se naj rudarji ta čas preživijo, podjetja ne briga. Deputacija, ki je bila v Be-gradu, je dobila zagotovilo, da se bo odjem iz slovenskih rudnikov zvišal, da ne bo redukcij v Zagorju in Kočevju in še večjega praznovanja, ampak da se bo celo več delalo, ker bo država vzela 4500 ton več mesečno od TPD. To je bila vesela novica. — Zdi se pa, da so na delu v Be-gradu zopet druge sile, ki bi rade preprečile, da bi se dane obljube izpolnile. Kaj je mar neka-terim gospodom tam doli, če se dela v naših rud-nikih samo par dni v mesecu in če naši ljudje shirajo in poginejo, med tem ko v bosanskih in južnosrbskih rudnikih delajo vse dni in še na-dure, kolikor le ljudje prenesejo. Ni čuda, če v sled tega vlada v naših revirjih nevolja in obup.

Rudnik, ki že 8 mesecev ni plačal mezde. V Beograd je prišla iz Kumanovega skupina treh rudarjev, med njimi Slovenec Alojz Ajdišek. Ti so izjavili, da jim lastnik rudnika, neki Dimitrij Pavlovič, že 8 mesecev ni izplačal nikake mezde. Sprejel jih je minister brez portfelja dr. Miha Krek in jim obljubil vsestransko pomoč od stra-ni vlade.

Sedimo na dveh stolihi? Mi dosedaj nismo rekli niti ene žal besede zoper »De-lavsko pravico«. Tudi nas k takemu de-janju ne bo mogoče speljati. Če kaj odgo-vorimo, je to samo pojasnilo, da pač za-vrnemo občutek, ki ni osnovan. Mi nikakor ne sedimo na dveh stolihi, ker smo priob-čevali poročila od Jug. strokovne zveze in

Iver-Kolenc:

Denar.

Sodobni roman.

19

Starčkova desnica se je tresla, ko je delal z njo križ nad Naimovo glavo.

Naim je spoštljivo spremil svojega nadpastirja na ulico do avtomobila. Srce mu je močno utripalo od izredne sreče.

Kardinal se je ljubeznivo poslovil od svojega vnetega duhovnika.

Naim je hitel nazaj v stanovanje. Zaprl se je v spalnico, pokleknil pred razpelo in goreče molil za svojega škofa, zase in za svoje revne ovčice.

— Blagoslovi nas, Križani! — je proseče drhtel njegov glas.

VIII.

— Zdi se mi, dragi moj Muzard, da je ta vaš urad nekoliko pretesen...

Muzard, ki je delal računski zaključek, je začu-deno dvignil glavo. Pred seboj je zagledal bankirja Locha, ki se mu je smehljal skoz okence.

— O, hvala lepa za pozornost — je odvrnil suho blagajnik. — Moja kletka je zame dovolj velika. Ne rabim večje.

Loche je po Muzardovem glasu spoznal, da ni prišel v pravem času. A to ga ni spravilo iz ravnotežja.

— Pustiva to! — je dejal priliznjeno. — Z vabi-lom sem prišel. Veselilo bi me, če bi se hoteli peljati z menoj v Grenelle. Ob šestih boste prosti. Do večerje bo ravno dovolj časa, da si nekoliko ogledate moje delavnice.

Po Solemjevi ženitvi se je Muzard ob večerih dolgočasil. K Naimu ni mogel, ker je bil ta vsak

večer zaposlen, drugega človeka pa ni imel. Dva-trikrat je povabil Andrejino na večerjo, toda pri-rojena opreznost ga je prisilila do tega, da je omejil ta srečanja. Samote se sicer ni naveličal, a tu in tam si je zaželel spremembo.

— Gospod Loche, — je odvrnil — sprejemem vaše povabilo.

Zaprl je knjige in jih zaklenil v železno blagajno. Nato je vzel palico in klobuk in se je pridružil ban-ki-ru. Ta mu je veselo stisnil roko.

Pred poslopjem je stal krassen avto.

— To je moj novi avto, — je besedičil Loche, — ki je dvakrat hitrejši ko je bil prejšnji.

Muzard je gledal zdaj avto zdaj deklico, ki je sedela v njem in se je smehljala skoz okno.

— Tudi hči se bo peljala z nama — je dejal Loche, ki se mu je zdelo, da se je blagajnik začudil, ko je zagledal deklico.

Sofer je uslužno odprl vrata. Iz avtomobila je močno zadišalo po vijolicah.

Deklica se je nagnila naprej in je veselo prožila Muzardu roko.

Muzard si je ob pogledu na deklico, ki je bila ogrnjena z dragocenim krznom, mislil: »Ne more se tajiti, da je denar zapeljivec, ženska pa zepeljivka in da je lepa, bogata ženska bolj privlačna nego revna. Ta ženska je v resnici bogata: odkod ima denar? Skrivnost! A gotovo je, da ima vsega v izobilju. — To je tretji Lochejev avto... Kaka raz-košnost za poslovnega človeka! Ta moč bo nazadnje sam verjel, da njegovo Sudansko plovstvo obstoja. — A ona? Mislim, da je izvrstna deklica. Polna je razumnosti in veselja. Prepričan sem, da trpi med neumno materjo in brezvestnim očetom, čigar pre-kanjenost dobro pozna.

Med vožnjo je Loche dejal:

— Jutri imam poslovni sestanek Sudanskega plovstva. Vroč dan!

— Verjamem — je odvrnil Muzard in se je dvo-umno nasmehnil.

— A poleg vsega — je nadaljeval bankir — imam tudi zadovoljstvo. Ne bo dolgočasno čitati poročila mojega glavnega inženjerja, ker veste, da so moje delnice danes skočile na šeststopeneset. Ne bi verjel, da bodo naša podjetja tako hitro našla odmev med ljudstvom. To je neverjeten skok.

Avto je izredno hitro prispel do delavnic v Gre-nellu.

Potniki so izstopili. Loche je samozavestno po-kazal na poslopja.

— To je moje novo kraljestvo! — je dejal ponosno.

Muzard je ostrmel. Pred seboj je zrl dolgo vrsto poslopij. Pročelje prvega poslopja je bilo razkošneje razsvetljeno ko kako gledališče. Nad vrati je stala, napisana z velikimi, bleščečimi črkami, beseda: »Hidromobili«.

Bankir je peljal znanca v ogromen hangar, ki ga je osvetljevalo petdeset velikih svetilk. V hangarju je stalo pet velikih, napol dograjenih parnikov. Na drugem koncu pa so se odražali ptičji obrisi velikega zrakoplova.

Okrog parnikov se je sukala kopica delovodij in delavcev. Pri prvem je Muzard na svoje veliko za-čudenje zagledal Ivana Solémeja. Poleg njega je stal bankirjev tajnik Leherpeux. Oba sta sklanjala glave nad neko pismo, ki sta ga z velikim zani-manjem čitala. Tako sta bila zatopljena v branje, da se niti nista zmenila za došlece.

Muzard je začudeno strmel v tega čudovitega človeka, ki je iz nič ustvaril vse te velike stvari in ki je sedaj brez najmanjšega zunanega znaka po-nosa, popolnoma mirno stopal v svoje carstvo. Ves nemiren se je bližal hidroplanom, da bi pregledal enostavne stroje, a njegove misli so ostale pri ban-

od Združenih delavcev. Naš list ni last ene ne druge organizacije, bil pa je preje na razpolago Jug, strokovni zvezi kakor pa Združenim delavcem. Pripominjamo, da nam zaradi tega ni nihče od Združenih kaj očital, ko smo lomili kopje za Jug, strokovno zvezo. Da nismo pisali o mariborskem zborovanju, je povsem jasno, če povemo, da o tem uredništvo ni bilo informirano, ne povabljenost in tudi ni prejelo nobenega poročila. Pač pa smo prejeli poročilo, iz katerega smo spoznali, da se na tihem ravno v teh krogih deluje proti »Delavski fronti«. Ne vem, če ni tukaj kdo sedel na dveh stoli, na eni strani nam pošiljal poročila, na drugi strani pa je delal proti listu. Za bodoče velja to: »Delavska fronta« ostane tudi v bodoče neodvisno delavsko glasilo in bo po svoji preudarnosti napisalo, kar bo videlo, da je za delavstvo dobro, in odločno pobijalo, kar bo našlo, da je za delavstvo slabo, pa če je to ta ali ona organizacija, ta ali oni človek. Če zahtevamo svobodo besede, imamo pravico imeti tudi svobodno glasilo delavstva.

Krščanski socialist. Prijatelji, prenehajmo enkrat s tem titelnom! Če se res držimo papežev enciklike in če se res ravnamo po navodilih, ki smo jih dobili pred kratkim, da se ta izraz ne sme več uporabljati, zakaj se potem kakor nalašč zopet ponavlja? Kdor zastopa krščanski svetovni nazor, ne more nositi imena socialista. Nihče ne more služiti dvema tako nasprotnima idejama.

Kaj je? V tej številki smo mislili malo več napisati o Ljubljani, upali smo, da bomo izvedeli kaj spodbudnega, toda vidimo, da je veliki čas našel mnogo malih ljudi. Ali res ne morete ali res nočete preko krtine na goro k skupnemu cilju? Na vaših dušah bo velika odgovornost pred Bogom, na vaših imenih velika odgovornost pred Bogom, na vaših imenih velika odgovornost pred narodom!

Tako se je razveselil dela, da je znorel. Pretresljivo vest poročajo časopisi iz Srbije. Delavec Henrik Belič iz okolice Šmarja pri Jelšah je bil že dolgo časa brez dela ter je živel v silni revščini s svojo družino. Sedaj je dobil od svojega sorodnika v rudniku Rtanju v Srbiji veselo vest, da mu je preskrbel delo. Belič si je z največjo težavo spravil skupaj potrebne dinarje za vozno karto ter se odpeljal v Rtanj. Prodati je moral vse, kar je v svoji revščini še posedal. Dva dni se je vozil z vlakom, ko pa je prispel v Paračin, da bi presedel na vlak v Rtanj, je od veselja znorel. Spraviti so ga morali v norišnico. Um se je revežu omračil od silnega veselja, da ima zopet delo in da mu ne bo treba več z družino trpeti silnega pomanjkanja. Slučaj tega nesrečnega človeka je prepričevalen dokaz, kako strašno občutijo brezposelnost reveži življenje brez dela. In nazorno opozorilo, kako krivico delajo brezposelnim oni, katerim se ni treba boriti s poslednjimi moč-

mi za obstanek, če jim očitajo delamrznost.

Poročila Združenih delavcev.

Soteska pri Novem mestu. Pri nas v Soteski pripravljajo sedaj posebni pripravljalni odbor ustanovitve protituberkulozne lige. Tudi naša podružnica združenih delavcev je dobro napredovala. Pristopili so vsi delavci. Tako da je prišla opozicija na najmanjše število, to je — enega člana, ki ni še v naši organizaciji. Vsi drugi se zavedajo pomena naše organizacije in imajo smisel za skupno delo.

Toplice na Dolenjskem. Živahno komunistično gibanje pri nas je doživelo žalostno polomijo. Da bi ne bilo tako naglo razkrinkano, brez dvoma bi voditelj naših navdušenih komunistov postal enkrat še tako slaven, da bi njegove močnega v opomin vzdali v topliški Kreml. Sedaj je njegove slave konec. Topličani pa imamo enega mučenika več. Pametni ljudje pa se čudijo, čemu hočejo vpeljati pri nas komunistični raj in zakaj ne grejo rajši v Rusijo, kjer je že vpeljan in se ni treba z nevarnostjo boriti zanj.

Prejemki poljedelskega delavstva.

Vprašanje prejemkov je za poljedelsko delavstvo nad vse važno. Od plače v denarju in naravi je namreč odvisno, če živi delavec več ali manj dobro ali slabo. Kmečki gospodar gotovo živi trdo življenje. Ima pa gospodarsko stalnost, ker ima svoje posestvo, ki mu daje življenjske potrebščine. Kmečki delavec, posebno dinar, te stalnosti nima. On ima le to, kar si zasluži z nujnim delom. Poleg tega pa imajo dinarji plačo le za tiste dni, ko dejansko delajo, torej le v sezoni. V zimskih mesecih pa ni zaslužka. V času krize se je položaj še poslabšal, ker opravi kmet sedaj vse delo, kar ga zmore, da si le prihrani denar. Tako delavstvo nima zaslužka niti v sezoni.

Gotovo je, da razmere niso povsod enake in da je še precej gospodarjev, ki bi lahko plačali dostojno plačo uslužbencu, pa tega ne store, ker hodijo za zgledi drugih, slabše situiranih gospodarjev. Tako se splošno poslabšujejo razmere na jadrnem poljskega delavstva. Dnevne plače so padle ponekod na strašno nizko stopnjo. Gospodarji marsikje ne pomislijo, da si mora uslužbenec za plačo kupiti ne le vsakdanje potrebščine, temveč da si mora od skromnega zaslužka prihraniti nekaj tudi za zimске mesece.

Strokovna zveza poljedelskega delavstva je razmislila položaj in mezdno vprašanje poljskega delavstva. Poročila z dežele poročajo o velikih razlikah, ki obstojajo v posameznih krajih. Zveza je sklenila priporočiti prizadetim, naj ne bi šli preko dostojne mere. Kmečki gospodarji naj izkazujejo krščansko pravičnost, delavci pa naj se potegujejo za višje mezde, kjer so te prenizke. Delavčeva mezda naj ne bi znašala na dan manj kot Din 15.—, če daje gospodar uslužbencu tudi celodnevno hrano, pa ne manj kot Din 10.—. V krajih, ki so bližje mest in imajo kmetje večjo možnost prodaje, recimo v oddaljenosti do 10 km, naj bi znašala dnevna plača Din 20.—, pri prejetju hrane pa Din 15.—.

Kmečka zveza je organizirala akcijo za dvig cen poljskih pridelkov. Naj ne bi koristila ta akcija le gospodarjem, temveč tudi njihovim uslužbencem, ki z njimi vred delajo. Ta pravilna tendenca obstoja tudi na Hrvaškem, in je stvarno utemeljena. Vsak, kdor dela, naj tudi je. Tudi za poljsko delavstvo naj velja to!

Strokovna zveza poljskega delavstva, Ljubljana, Tyrševa cesta 29.

Težke posledice brezglavih vesti. Kakor znano, so se odigrali zadnji čas v španski prestolici v Madridu hudi dogodki, katere so časopisi in tudi posamezniki raznašali

okrog po svoje. Nekdo je vrgel med ljudsko množico neresnico, da hočejo fašistiški agenti delavske otroke zastrupiti s pecivom. Oblast in strokovne delavske organizacije so odločno zanikale resničnost te izmišljotine, vest se je kljub temu krčevito držala razburkanih in nahujskanih mas. Za vzgled par slučajev, ki so se zgodili v Madridu: Zakonski par čaka na tramvaj. Žena ponudi možu kos peciva. To je že zadostovalo, da so pobili okoli stoječi gospe do nezvesti. V ljudskem parku je obdarovala gospa igrajoče se delavske otroke s sladkorčki. Kakor bi trenil, je bila obkoljena in pobita na tla s kamenjem. Policija jo je komaj iztrgala razluteni množici in jo prepeljala v bolnico. Zopet tretja ženska je hudo izkupil, ker je ponudila revnemu otroku oranžo. Nič boljše se ni godilo policaju, ki je hitel tej revni na pomoč. Mlademu moškemu so razbili glavo, ker je na cesti odprl škafico, v kateri je hranil čisto nedolžne zdravilne praške. Vagabund na cesti je pokazal na gospe in zakričal, da je mati sestre strežnice v sosednem samostanu. To je že bilo dovolj za druhal, da je zažgala samostan.

Najljutejši preganjalec katoliške Cerkve v zadnjem času pojde k filmu. Vsakemu katoličanu je v bridkem spominu pred nedavnim z vlade pregnani predsednik Mehike Calles. Preganjal je skozi dolga leta po vojni kat. cerkev v Mehiki, duhovnike in vernike kakor starorimski Nero. Pred nedavnim pa ga je sedajni mehiški predsednik general Cardenas pustil atretirati. Porinili so ga v letalo in to ga je izločilo na letališču v severnoameriški državi Texas v mestu San Antonio. Kmalu po prihodu v San Antonio je sprejel Calles častnikarje in jim je v svojih narečjih za bodočino rekel: »Sedaj sem privatna oseba brez premoženja. Nekaj moram početi. Naj li izdam časopis? Ne, pisati ne maram. A povem vam, da že imam v rokah par brzojavk, ki me vabijo k filmu v Hollywood. V Hollywoodu hočejo posneti par filmov, ki se bodo nanašali na najnovejšo zgodovino Mehike. V največjo radost mi bo, če bom lahko sodeloval pri resničnem mehiškem filmu, ki bo privlačnost za celi svet.« Tako se glasi najnovejša izjava 58 letnega trinoga Callesa, ki je bil eksponent svetovnih in hoče sedaj svoja krvava dejanja predložiti v filmu celemu svetu!

V 63 urah iz Evrope v Ameriko. Najnovejši nemški zrakoplov »Hindenburg« je srečno prevozil drugič pot iz Evrope v Ameriko. Tokratna vožnja je trajala iz Friedrichshafna ob Bodenskem jezeru v Lakehurst pri Njujorku ne čisto 63 ur in je bil z njo dosežen svetovni rekord.

Nogometne zanimivosti. Dve zanimivi mednarodni tekmi sta se vršili v preteklem tednu. Na Dunaju je nastopila reprezentanca Anglije proti reprezentanci Avstrije. Angleži so se morali vrniti domov poraženi. Dunajčanom se je posrečilo končno dokazati, da Angleži niso nepremagljivi. — V Bukarešti se je vršila v nedeljo meddržavna tekma Jugoslavija-Romunija. Zmagali so Romuni s 3:2 (1:1), ker so bili boljši in borbenosti od naših igrancev. — V domačem prvenstvu se je v nedeljo že pokazala jasnejša slika. Nastopili so v ožji prvenstveni borbi štirje najresnejši kandidati: v Ljubljani SK Ljubljana in Hermes, v Čakovcu pa oba prvaka mariborske skupine SK Zeleničar iz Maribora in Čakovci SK. Ljubljana je odpravila Hermezane sigurno s 4:0. Za mariborske Zeleničarje je bilo srečanje v Čakovcu usodno. Čakovčani so na svojem lastnem zemljišču izredno trd in nevarni nasprotnik in se jim je tudi to pot posrečilo premagati Zeleničarje z 2:0. Ljubljana je sedaj na vrhu tabele, za njo sledi ČSK, Zeleničar in Hermes. — V II. razredu je v ljubljanski skupini situacija izredno tesna slednja: Slovan ima 18 točk, Reka 14, Jadran 10, Grafika 9, Mars 8, Svoboda 7, Korotan pa je brez točke. — V nedeljo se je vršila v Mariboru tudi prijateljska tekma med SK Rapidom in SK Celjem. Zmagal je Rapid z 9:1. — ISSK Maribor je priredil v nedeljo dopolne poslednji nastop na svojem dosedanjem igrišču v Ljudskem vrtu, katerega je moral odstopiti Sokolu. ISSK Maribor je ostal sedaj brez lastnega igrišča ter bo začasno najel igrišče bivše Svobode v Magdalenskem parku. — V Zagrebu je Concordia premagala varaždinsko Slavijo s 4:2. V Zagrebu so imeli v gosteh tudi dunajski prvorazredni klub Viennu, ki je nastopila proti Gradjanskemu ter ga premagala 4:1. V Bruslju se je vršila meddržavna tekma Belgija-Anglija. Zmagali so nepričakovano Belgijci s 3:2.

Motociklistične in kolesarske dirke je priredil klub Perun v Mariboru preteklo nedeljo na progi Maribor—Sv. Lenart v Sl. gor. Med kolesarji je zmagal Lešnik iz Sv. Lenarta v 34 min., v hitrostni dirki motociklistov je bil prvi Otmar Križan (Sv. Lenart), v ocenjevalni vožnji pa je zasedel prvo mesto Mirko Žižek iz Maribora.

Mariborska kolesarska podzveza v krizi. Ker je odstopil odbor Mariborske kolesarske podzveze, se je vršil preteklo nedeljo pri Zamorcu izredni občni zbor, katerega sta se udeležila tudi zastopnika kolesarske zveze Mihanovič in Poppe. Potek zborovanja je pokazal, da leži jedro vseh sporov samo v odnosu bivšega predsednika in komisarija podzveze Markoviča in zastopnikov vseh kolesarskih klubov. Če bi zveza pristala na zahteve klubov ter bi Markoviča odstranila iz odbora, pa bi vladala v podzvezi sloga. Ker so se pa predstavniki zveze postavili na stališče Markoviča, so predstavniki vseh kolesarskih klubov zapustili zborovanje in preti sedaj nevarnost, da se bo ta organizacija kolesarstva na štajerskem sploh razšla, klubi pa bodo priključeni podzvezi v Ljubljani.

Rokoborba. V Atenah se je vršila meddržavna tekma v rokoborbi med reprezentancama Jugoslavije in Grčije. V jugoslovnski reprezentanci je bil tudi Mariborčan Ivan Pirher, član SSK Maratona. V tekmi so zmagali Grki s 4:3, ker je bila naša reprezentanca premalo pripravljena, dočim je grška vrsta trenirala več mesecev pod vodstvom znanega turškega trenerja.

Laška atletika v Ljubljani. ASK Primorje je imelo preteklo nedeljo otvoritveni laškoatletski miting, ki pa ni pokazal posebno izrednih rezultatov. Izidil v posameznih disciplinah so sledeči: Skok v daljavo sen. 6.28, jun. C. 5.42, tek na 10.000 m 35:25, tek 100 m sen. 11.1, jun. B. 13.1, jun. C. 12.1, tek 300 m 37.8, tek 1000 m 2:41.9, skok v višino sen. 1.70, juniorji 1.50. Kroglja sen. 1.50, jun. C. 12.98, jun. B. 10.98, disk sen. 39.52, jun. C. 41.22 in jun. B. 27.87. Miting je bil važen zaradi tega, ker naj bi služil na podlago za sestavo reprezentance Ljubljane v borbi proti Gradcu, ki bo dne 23. in 24. t. m. v Gradcu. Najbolj so se odlikovali metalci v juniorski skupini, dočim so v seniorski zlasti metalci zatajili.

Širite „Delavsko fronto“!

Zastavne liste, zlato in srebro, kupuje Grajski urar Ignac Jan, Maribor.

Delavci, kupujte samo v starinarini »Universal« Koroška cesta 17, stare in novo blago kakor tudi stare in novo pohištvo po najugodnejši delavski ceni.

kirju, ustvaritelju teh čudežnih stvari. Po ogledu se je obrnil k Lochu in ga je brez ovinkov vprašal:

— Gospod Loch, kdaj boste onemogočili tvorca tega čudovitega plovstva, inženjerja, ki je zgradil to krilato ladjo?

Loche je ostrmel nad vprašanjem. Šele čez čas je vprašal:

— Zakaj naj bi ga onemogočil?

— Ker se mi zdi naravno, — se je nasmehnil Muzard — da se boste hoteli takega velikana, ki bi mogel kdaj z vami tekmovali, čim prej iznebiti.

Loche je mrko pogledal blagajnika. V naslednjem trenutku pa se je nasmehnil in mirno odvrnil:

— Gospod, če me vaša drznost ne bi silno zabavala, bi vi še dolgo pisali številke v vašem tesnem uradu.

Solème in Leherpeux sta šele sedaj dvignila glave, ko sta spoznala gospodarjev glas. Približala sta se in ga ponižno pozdravila.

— Pojdite z menoj! — je zašepetala deklica Muzardu na uho. — Ogledala si bova zrakoplov.

Muzarda je prevzel nemir, oni značilni občutek nevarnosti, ki so ga v njem vzbujale vse ženske razen Andrejine Ornans. Vendar pa ji je sledil na drugi konec hangarja. Deklica je prinesla dva stola in mu je velela, naj se vsede. Svoj stol je primaknila k njegovemu in se je tudi vsedla.

— Povabila sem vas sem zato, — je začela, — ker vam hočem nekaj povedati... Pomislite, preteklo nedeljo sem šla iskat vašega prijatelja, župnika Naima.

Zvonko se je zasmejala, Muzard pa jo je debelo pogledal.

— Vi ste šli iskat župnika Naima? — je začuden vprašal.

— Da... Na dan Solémejeve poroke me je pretresel s svojim govorom zoper bogatino. Takrat sem si zaželela, da bi ga od bližje spoznala. Obenem pa

sem hotela dvigniti s srca breme, ki pritisne nanj, kadar se do siteda najem in napijem; preganjajo me njegovi gladni župljani. Dokler človek ne ve, da živijo reveži, ki umirajo vsled pomanjkanja, ne misli na to, ko pa mu kdo odkrije to grozno resnico, se mu želodec zapre. Ali ni tako?

— Pač! — je kratko odvrnil Muzard.

— Šla sem torej — je nadaljevala deklica — v nedeljo zjutraj v predmestje Montreuil (Montrej). Bila sem nemirna ob misli, da bom svetniku zrla v oči. Prišla sem do cerkvice. Ob vstopu v cerkev mi je srce močno utripalo. Začutila sem neki strah. S silo sem ga dušila... župnik je bil pri oltarju. Maševal je. Nisem pobožna, a ob pogledu nanj so me prevzemala neka sveta čustva... Čujte, ali smatrate tega vašega prijatelja za navadnega človeka?

— Primerjati bi ga mogel Janezu Krstniku, ki je o njem pisano, da je bil »glas vpijočega v puščavi«...

Deklica je nadaljevala:

— Ne vem, kako bi vam opisala svoja čustva, ki sem jih imela, ko je pokleknil in molil... Padla sem na kolena, mislila na svoje življenje in vse, kar me obdaja. V sebi sem začutila neodoljivo silo, da bi pustila ves sijaj, ki me obdaja in zbežala daleč — daleč — v neznane kraje.

— Ne morem verjeti, da se je v vas v resnici dogajalo kaj takega — je odvrnil Muzard.

Dekle ga je nekām žalostno pogledalo.

— Vi hočete reči, — je dejala — da nisem sposobna za višje duhovno življenje. Morda imate prav... Sicer pa pustiva to in se vrniva k vašemu prijatelju. Po maši sem šla v zakristijo in sem mu rekla približno tole: »Živim v družbi, ki si nikdar ne izprašuje vesti; polovica človeštva bi mogla umreti okrog nas od gladi, ne da bi mi kaj storili za umirajoče. Toda vaša pridiga na dan Solémejeve poroke

me je ganila in začela se je v meni vzbujati vest. Imam očeta, ki me obožava, a ki bi ga vi takoj obsodili, ker ljubi denar bolj ko vse drugo na svetu. Le mene ljubi bolj od denarja in hoče, da bi živela ko kraljica. Včeraj sem ga prosila, naj mi da deset-tisoč frankov. Ni me vprašal, za kaj jih rabim, marveč mi jih je takoj naštel. Gospod župnik, tu jih imate! Razdelite jih med vaše reveže!

— Kaj? je začudeno vzkliknil Muzard. — Deset-tisoč frankov ste mu dali. O, to je moral biti moj prijatelj vesel.

— O, ne! — je odkimalo deklica. — Malo je manjkalo, da jih ni vzel. In vprašal me je: »Gospodična, ali ne bi hoteli denarja sami razdeliti med reveže?«

— Samo to vam je rekel? — se je začudil blagajnik. — Ali je bil tako mrzel?

— O, ne!... Toliko stvari mi je povedal, a ne morem ponoviti njegovih besed. Bojim se namreč, da bi iz mojih ust čisto drugače zvenele njegove besede, ki je z njimi tako ljubeznivo obračal mojo pozornost na večnost, na blaženstvo, na uboštvo.

Nastal je molk. Muzard si je v duhu skušal predstaviti srečanje svojega prijatelja, ki se je popolnoma odrekel svetu s to lepo, mlado, zagonetno deklico, predstavnico največjega razkošja.

Deklica je prva prekinila molk. Da bi razgovoru dala drugo smer, je začela govoriti o drugi stvari.

— Mlada gospa Solème, — je začela — nima rada vašega prijatelja. Očita mu, da njeno teto navaja na pretirano dobrodelnost. Boji se, da bo za njo ostalo premalo denarja.

— Mala Ivanka Solème je nora — je razdraženo odvrnil Muzard. — Njena teta je prosta in lahko stori s svojim denarjem, kar hoče.

Deklica je za hip pomolčala, kakor da razmišlja. Potem pa je nenadoma vprašala:

— Povejte mi, ali se ta dva Solémejeva v resnici ljubita? (Dalje sledi.)